

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ODBOR – GASTROENTEROLOGICKÁ CHIRURGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

Špecializačný odbor gastroenterologická chirurgia zahŕňa komplexné diagnostické a chirurgické liečebné postupy pri chorobách tráviaceho traktu (chirurgia pažeráka, žalúdka, tenkého a hrubého čreva, konečníka, pečene, žlčníka a žlčových ciest, pankreasu) a s ním súvisiacich orgánových systémov, ako sú lymfatický systém (lymfatické cesty a slezina), endokrinný systém (štítna žľaza, prištítna telieska, nadobličky), retroperitoneum, brušná a hrudná stena.

Gastroenterologická chirurgia zahŕňa okrem chirurgie tráviaceho traktu aj chirurgiu ostatných orgánov brušnej a hrudnej dutiny, v patologickom procese navzájom súvisiacich a chirurgicky riešiteľných, preto je súčasne ponímaná ako komplex gastroenterologickej chirurgie schopnej riešiť celý komplex problémov postihujúcich vnútorné orgány.

Dĺžka trvania špecializačného štúdia je 6 rokov.

b) Určenie stupňa vzdelávania, dĺžky a obsahu odbornej zdravotníckej praxe potrebnej na zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore gastroenterologická chirurgia

Podmienkou na zaradenie do špecializačnej prípravy v odbore gastroenterologická chirurgia je úspešné absolvovanie vysokoškolského doktorského štúdia v odbore všeobecné lekárstvo (MUDr.).

Prijatie na štúdium

Na štúdium možno prijať absolventa medicíny, ktorý ovláda slovom i písmom slovenský jazyk a môže vykonávať činnosť lekára v Slovenskej republike.

c) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Teoretické vedomosti potrebné na získanie špecializácie v odbore gastroenterologická chirurgia zahŕňajú komplexné znalosti :

1. V rámci spoločného chirurgického kmeňa v trvaní 2 rokov:

- z chirurgickej anatómie, zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
- z fyziológie jednotlivých orgánových systémov, zodpovedný prof. MUDr. J.Bober, CSc.
- z patofyziológie chirurgických ochorení, zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc
- z patológie chirurgických ochorení a úrazov, zodpovedný prof. MUDr. J. Bober, CSc.
- znalosti z predoperačnej prípravy, pooperačnej starostlivosti, výživy a intenzívnej starostlivosti, podávaní liekov rôznymi formami, transfúzna terapia a terapia pooperačných komplikácií, zodpovedný: prof. MUDr. J. Bober, CSc.
- zo zásad pobytu na operačnom a ambulantnom trakte, zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
- z ošetrovania rán a obväzovej techniky, zodpovedný MUDr. M. Šoltés, PhD.
- zo zásad, princípov celkovej a miestnej anestézie a resuscitácie, zodpovedný doc. MUDr. J. Firment, PhD.
- zo zabezpečenia dýchania, intubácie, tracheotómie, konikotómie, zodpovedný doc. MUDr. J. Firment, PhD.
- z liečby bolesti, zodpovedný doc. MUDr. J. Firment, PhD.
- zo zvládnutia infekcie v chirurgii, zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
- z patofyziológie a liečby šokových stavov, zodpovedný doc. MUDr. J. Firment, PhD.
- základné princípy moderného šitia a spájania tkanív, zodpovedný prof. MUDr. J. Bober, CSc.

2. V rámci špecializačného odboru gastroenterologická chirurgia v trvaní 4 rokov :

- z chirurgickej anatómie zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
- z fyziológie jednotlivých orgánových systémov zodpovedný prof. MUDr. J. Bober, CSc.
- z patofyziológie jednotlivých orgánových systémov zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
- z patológie jednotlivých orgánových systémov zodpovedný prof. MUDr. J. Bober, CSc.
- znalosti z diagnostiky chirurgických chorôb orgánov neinvazívnymi i invazívnymi metódami laboratórne vyšetrenia, ultrasonografia, endoskopia, CT, MR, zodpovedný prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
- znalosti z farmakoterapie ochorení tráviaceho traktu a endokrinného systému, zodpovedná prof. MUDr. I. Lazúrová, PhD.
- znalosti z predoperačnej prípravy, pooperačnej starostlivosti vrátane parenterálnej výživy, a z intenzívnej starostlivosti vrátane hodnotenia vnútorného prostredia zodpovedná: MUDr. J. Kaľuchová, PhD.
- znalosti operačných postupov a metód riešenia chirurgických ochorení jednotlivých orgánov a ich komplikácií zodpovední:
 - pažerák:* prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - žalúdok:* prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - tenké črevo:* prof. MUDr. J. Radoňak, CSc.
 - hrubé črevo:* prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - pankreas:* prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - pečeň:* prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - žlčník, žlčové cesty:*
MUDr. M. Šoltés, PhD..
 - odbery orgánov a transplant. obličiek:*
MUDr. J. Kaľuchová, PhD.
 - nadobličky:* prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - štítna žľaza, prištítné telieska:*
prof. MUDr. J. Bober, CSc.
 - endoskopické procedúry:*
MUDr. P. Pažinka, PhD.
 - prsník:* MUDr. J. Kaľuchová
 - brušná stena, retroperitoneum, bránica:*
prof. MUDr. J. Bober, CSc.
- znalosti z vedenia dokumentácie a spôsobov získavania odborných a vedeckých informácií, zodpovedný prof. MUDr. Juraj Bober, CSc.

d) Rozsah praktických zručností a skúseností

V rámci spoločného chirurgického kmeňa počas 2 rokov musí uchádzač ovládať súbor praktických výkonov:

1.	Štandardná klinická prax
2.	Asistencia pri operáciách
3.	Kanylácia periférnej žily
4.	Sutúra rany
5.	Exstirpácie
6.	Drenáž hrudníka pri PNO
7.	Punkcia hydrotoraxu
8.	Punkcia ascitu
9.	Nekrektómia
10.	Cievkovanie močového mechúra
11.	Rektoskopia
12.	Zavedenie nazogastrickej sondy
13.	Zavedenie Sengstakenovej sondy
14.	Kanylácia vena subclavia, vena jugularis int.
15.	Kardiopulmonálna resuscitácia

V rámci špecializačného odboru gastroenterologická chirurgia uchádzač musí ovládať :

- Operácie zahŕňajúce resekciu, rekonštrukciu a náhradu pažeráka vrátane laparoskopických a torakoskopických techník a endoluminálnych procedúr
- Operácie zahrňujúce resekciu, rekonštrukciu a náhradu žalúdka a dvanástnika
- Operácie zahrňujúce resekciu a rekonštrukciu tenkého čreva
- Operácie zahrňujúce resekciu a rekonštrukciu hrubého čreva a konečníka
- Operácie na zaistenie priechodnosti tráviaceho traktu
- Operácie zahrňujúce resekciu pečene
- Operácie na žlčníku vrátane jeho odstránenia
- Operácie zahrňujúce resekciu, rekonštrukciu a reparáciu žlčových ciest
- Operácie zahrňujúce resekciu a rekonštrukciu pankreasu
- Operácie zahrňujúce transplantáciu obličiek, pečene a pankreasu
- Operácie na slezine vrátane jej odstránenia
- Operácie zahrňujúce resekciu štítnej žľazy
- Operácie zahrňujúce resekciu prítitných teliesok
- Operácie zahrňujúce resekciu nadobličiek
- Operácie zahrňujúce resekciu, rekonštrukciu a reparáciu bránice
- Operácie na orgánoch retroperitonea
- Operácie na lymfatickom systéme – lymfadenektómie v brušnej dutine a na končatinách
- Operácie na brušných sympatických a parasympatických nervoch
- Operácie na brušnej stene zahŕňajúce resekcie a rekonštrukcie pre nádory, deformity a prietrže
- Operácie pre traumatické poškodenie orgánov brušnej dutiny
- Operácie na cievnych štruktúrach v spojitosti s inými výkonmi brušnej chirurgie
- Endoskopické procedúry na pažeráku, žalúdku a hrubom čreve – diagnostické aj liečebné

- Riešenie komplikácií po chirurgických výkonoch v brušnej dutine
- Operácie sprístupňujúce brušnú dutinu pre iných špecialistov
- Operácie v brušnej dutine sprevádzajúce iné operačné výkony
- Urgentné výkony na periférnych cievach, vrátane embolektómie
- Operácie prsníkov

Počet praktických chirurgických výkonov

Minimálny počet absolvovaných praktických výkonov:		
1.	resekcia pažeráka	2
2.	resekcia žalúdka	5
3.	resekcia tenkého čreva	20
4.	resekcia hrubého čreva a konečníka	20
5.	resekcia pečene	2
6.	odstránenie žlčníka	20
7.	rekonštrukcia žlčových ciest	2
8.	resekcia pankreasu	2
9.	splenektómia	3
10.	rekonštrukcia bránice	2
11.	operácia na lymfatickom systéme	1 0
12.	operácia štítnej žľazy	5
13.	operácia prištítných teliesok	2
14.	operácia nadobličiek	2
15.	operácia na brušnej stene	30
16.	operácia pre traumu brušnej dutiny	2
17.	operácia prsníkov	10

e) Organizačná forma štúdia

Špecializačné štúdium v odbore gastroenterologická chirurgia trvá 6 rokov. Je rozdelené na 2 etapy:

- minimálne 2 roky spoločný kmeň všeobecnej chirurgie so sťažami na príbuzných chirurgických odboroch. V závere spoločného chirurgického kmeňa je absolvovanie 2-týždňového kurzu organizovaného vzdelávacou ustanovizňou (LF UPJŠ)
- minimálne 4 roky štúdia na akreditovanom špecializovanom pracovisku gastroenterologickej chirurgie. Vo štvrtom (ostatnom) roku štúdia na akreditovanom špecializačnom pracovisku kandidát absolvuje 2-mesačný kurz organizovaný vzdelávacou ustanovizňou (LF UPJŠ v Košiciach).

1. Teoretická časť

Teoretická časť špecializačného štúdia sa zabezpečuje formou seminárov, samoštúdiom a konzultáciami na pracovisku pod vedením školiteľa a seminármi organizovanými počas prvých 2 rokov štúdia pedagogickým útvarom vzdelávacej ustanovizne pre všeobecnú chirurgiu. Zostávajúce 4 roky sa teoretická príprava vykonáva na špecializovanom akreditovanom pracovisku gastroenterologickej chirurgie pod vedením školiteľa - špecialistu v gastroenterologickej chirurgii formou seminárov na pracovisku, konzultáciami so školiteľom - špecialistom a seminármi organizovanými pedagogickým útvarom pre gastroenterologickú chirurgiu.

V rámci vedecko-odbornej činnosti sa vyžaduje účasť na vedecko-odborných podujatiach a najmenej 2 odborné publikácie v odbornej literatúre.

2. Praktická časť

Praktická časť štúdia sa prvé dva roky vykonáva na pracovisku s náplňou práce všeobecnej chirurgie a stážami na pracoviskách príbuzných odborov. Zostávajúce 4 roky sa špeciálna časť praktickej výchovy vykonáva na špecializovanom akreditovanom pracovisku gastroenterologickej chirurgie pod vedením školiteľa - špecialistu, podľa osobného študijného plánu (Záznamník zdravotných výkonov a iných odborných aktivít).

Ku kvalifikačnej skúške s tematikou gastroenterologickej chirurgie sa vyžaduje písomná práca v rozsahu minimálne 30 strán. Písomnú prácu konzultuje školiteľ - špecialista a oponuje 1 oponent.

Školiteľ zodpovedá za teoretickú prípravu uchádzača a je podriadený metodickému a organizačnému vedeniu vzdelávacej ustanovizne. Akreditované pracoviská zdravotníckych zariadení a prvoškolielia sú zodpovední za praktickú náplň špecializačného štúdia.

f) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe počas tzv. spoločného chirurgického kmeňa vykonávanej na jednotlivých pracoviskách, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Minimálna dĺžka spoločného chirurgického kmeňa je 24 mesiacov:

1.	anesteziológia a intenzívna medicína	2 mesiace
2.	bežná ambulatná a lôžková časť chirurgie	12 mesiacov
3.	gynekológia a pôrodníctvo	2 mesiace
4.	úrazová chirurgia	3 mesiace
5.	urológia	1 mesiac
6.	plastická chirurgia	1 mesiac
7.	neurochirurgia	1 mesiac
8.	vnútorné lekárstvo	mesiace

Princípy kreditového systému

Kreditový systém je rozdelený na :

- štandardnú klinickú prax,
- špeciálne chirurgické výkony
- sústavné vzdelávanie

Za jeden rok musí absolvent dosiahnuť minimálne 50 kreditov, maximálny ročný zisk môže byť 100 kreditov.

Kreditový systém sa bude realizovať podľa požiadaviek akreditačnej komisie a v súlade s kreditovým systémom na LF UPJŠ.

Pobyty na školiacom pracovisku

V rámci spoločného chirurgického kmeňa je mimo školiaceho pracoviska vzdelávacej ustanovizne možný pobyt aj na iných pracoviskách v akreditovaných zdravotníckych zariadeniach.

Po absolvovaní spoločného kmeňa je chirurgická prax v trvaní 48 mesiacov, možno ju vykonávať na školiacich pracoviskách vzdelávacej ustanovizne ako aj na iných školiacich pracoviskách s akreditáciou pre túto činnosť.